

УДК 780.1:780.616.43.071.2

DOI <https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2026-1-25>**Левицька Ірина Миколаївна**

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної підготовки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»вул. Старопортофранківська, 26, Одеса, Україна
orcid.org/0000-0002-3566-2632**Клюєва Сніжана Дмитрівна**кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва і хореографії
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»вул. Старопортофранківська, 26, Одеса, Україна
orcid.org/0000-0002-1398-6513

ЕСТЕТИЧНІ ВИМІРИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФОРТЕПІАННИХ ТВОРІВ У ВИКОНАВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення фортепіанного виконавства як цілісного художньо-естетичного феномену в умовах сучасних культурних трансформацій. Надмірна зосередженість на технічних аспектах підготовки піаністів часто обмежує розкриття образно-сміслового потенціалу музичного твору, що актуалізує пошук нових методологічних підходів. У цьому контексті особливого значення набуває вивчення естетичних параметрів виконавської інтерпретації, які визначають художню цінність і змістову глибину музичного виконання. **Мета дослідження** полягає у виявленні та аналізі ключових естетичних вимірів інтерпретації фортепіанних творів у контексті сучасної виконавської практики для структурування теоретичного розуміння мистецьких процесів. **Методологічна основа дослідження** ґрунтується на засадах комплексного підходу, який інтегрує методи системного аналізу, герменевтичного прочитання музичного тексту та трансдисциплінарні стратегії, що охоплюють музикознавство, культурологію та психолого-педагогічний інструментарій. **Результати дослідження.** З'ясовано, що сучасна виконавська інтерпретація постає як цілісний багаторівневий естетичний феномен, який виходить за межі механічного відтворення нотного тексту та потребує подолання вузько-технологічного підходу. Установлено, що професійна зрілість піаніста безпосередньо залежить від здатності до занурення у процеси смислопокладання через механізм герменевтичного кола, який забезпечує діалектичну взаємодію між аналізом окремих елементів фактури та осягненням цілісного художнього задуму. Визначено, що естетична природа виконання базується на балансі між логосом та пафосом, де аналітичний розбір гармонічного плану та метроритму стає фундаментом для інтуїтивного розуміння образу. Актуалізовано проблему стильової автентичності у зіставленні з можливостями сучасного інструментарію, що вимагає від виконавця свідомої адаптації клавесинного чи ранньофортепіанного письма до акустичних параметрів сучасного рояля. Наголошено на важливості особистісного виміру та духовного налаштування музиканта, особливо в контексті сучасної української музики, де створення звукового образу залежить від здатності до мінімалістичної виразності та тонкого відчуття часу. Доведено, що трансформація технічної майстерності у засіб трансляції духовних цінностей дозволяє піаністу досягти художньої істини та забезпечити актуальність музичного твору в мінливому соціокультурному середовищі. Презентовано результати застосування трансдисциплінарного підходу як ефективного інструменту форму-

вання індивідуального виконавського стилю через інтеграцію історичних знань і практичних інтерпретаційних стратегій.

Ключові слова: музично-виконавська діяльність, художня інтерпретація, естетичні виміри, фортепіанне мистецтво, герменевтичне коло, виконавська майстерність, художній образ.

Вступ. Сучасний етап розвитку музичного мистецтва висуває перед виконавцями та педагогами складні виклики, які вимагають кардинального переосмислення природи виконавської діяльності не просто як процесу механічного або технічного відтворення нотного тексту, а як цілісного багатопланового естетичного феномену.

В умовах стрімких трансформацій культурного простору актуальність даної проблеми зумовлена нагальною потребою подолання вузькотехнологічного підходу до фахової виконавської підготовки піаністів, оскільки надмірна концентрація на технологічних аспектах часто стає перешкодою для розкриття глибинного художньо-образного потенціалу твору. Пошук нових методологічних підходів передбачає перехід до вивчення виконавства крізь призму філософських та естетичних категорій, де об'єктом дослідження постає складний процес фортепіанної художньо-виконавської інтерпретації як акт творчого перетворення реальності.

Предметом наукового пошуку в такому контексті виступають естетичні параметри, які безпосередньо визначають художню цінність виконання та його змістовну наповненість, що дозволяє розглядати фортепіанний твір як відкриту систему, здатну до постійного самооновлення в процесі виконавської інтерпретації. Тобто саме гармонійне поєднання інтелектуального аналізу та емоційної експресії стає запорукою створення переконливого звукового образу, який би відповідав запитам сучасного слухача та високим критеріям художньої автентичності.

Мета та завдання дослідження полягають у виявленні та аналізі ключових естетичних вимірів інтерпретації фортепіанних творів у контексті сучасної виконавської практики, що дозволяє структурувати теоретичне розуміння мистецьких процесів.

Методи дослідження. Дослідження ґрунтується на засадах комплексного підходу, який інтегрує методи системного аналізу, герменевтичного прочитання музичного тексту та трансдисциплінарні стратегії, що охоплюють музикознавство, культурологію та психолого-педагогічний інструментарій. Застосування такого методологічного синтезу дає змогу висвітлити процес осягнення художнього образу як складну інтелектуальну та духовну дію, що реалізується завдяки глибокій роботі над кожним елементом музичної тканини та враховує вплив інструментарію на естетичне сприйняття. Досягнення поставленої мети дозволить не лише розширити теоретичну базу музичної естетики, а й запропонувати практичні орієнтири для вдосконалення виконавсько-інтерпретаційних умінь майбутніх професіоналів у галузі фортепіанного мистецтва.

Результати. Вивчення феномену інтерпретації та формування професійного профілю сучасного виконавця-піаніста становить фундамент багатьох наукових розвідок, у яких виконавське мистецтво розглядається як вища форма творчої активності особистості.

Теоретичне підґрунтя дослідження складають праці таких науковців, як Є. Бондар, О. Гриценко, О. Олексюк, О. Ребрової та ін., які досліджують культурні контексти мистецтва, а також доробки Н. Кирилової, Є. Куришева, О. Ляшенко та ін., чий розвідки зосереджені на викликах сучасних освітніх трендів у музичній галузі. Особливого значення набувають концепції А. Коваль, І. Левицької, А. Линенко, Т. Олійник, А. Мамікіної, М. Мимрика та ін., які розглядають професійні надбання музиканта крізь призму герменевтичного підходу та специфіку музичної комунікації в інструментально-виконавській підготовці здобувачів освіти. Питання емоційності як ключової категорії виконавства детально аналізуються у роботах Н. Білової, О. Новської, Т. Реви та ін. М. Білецька, Пань Шен, О. Умрихіна, Сюй Ченьци, С. Шип та ін. акцентують увагу на формуванні творчої компетентності та системному розумінні художнього образу.

Більшість дослідників сходяться на думці, що виконавство є процесом гармонійного поєднання інтуїтивного та логічного, що забезпечує неперервність музичної традиції завдяки діалогу між автором, виконавцем та слухачами. Проте, попри значну кількість публікацій, проблема системної типізації естетичних вимірів саме фортепіанної інтерпретації потребує подальшого поглибленого вивчення з урахуванням сучасних соціокультурних реалій.

Розглядаючи теоретико-методологічні засади виконавської діяльності, слід звернути увагу на те, що професійна зрілість піаніста безпосередньо залежить від його здатності занурюватися у складні процеси смислопокладання, серед яких фундаментальне місце посідає феномен герменевтичного кола.

На думку М. Мимрика, сутність означеного явища в контексті фортепіанного виконавства полягає у безперервній діалектичній взаємодії між розумінням окремих елементів музичної тканини та осягненням цілісного художнього задуму, де значення кожної дрібної деталі розкривається лише крізь контекст усього твору, тоді як сама цілісність формується на основі глибокого опрацювання кожної інтонації, мотиву чи артикуляційного штриха [1].

Як вказує С. Шип, значення герменевтичного кола для виконавця-піаніста важко переоцінити, оскільки воно перетворює процес вивчення твору на нелінійний шлях від первинного інтуїтивного передрозуміння до детального аналітичного розкладання нотного тексту й подальшого виходу на новий рівень синтезу, де виконавець виступає вже не в якості технічного посередника, а як повноправний співавтор, завданням якого є актуалізація історичних сенсів у сучасному культурному просторі [2].

Так, практичне втілення цієї методології яскраво простежується під час роботи над Прелюдією та фугою до-мінор з першого тому «Добре темперованого клавіру» Й. С. Баха, де герменевтичне коло вимагає від музиканта спочатку усвідомити логіку кожної поліфонічної лінії як самостійного висловлювання, щоб потім за допомогою їхнього вертикального поєднання прийти до розуміння архітектонічної єдності всього циклу.

На нашу думку, методична рекомендація у цьому разі полягає у постійному зіставленні риторичного значення окремих мотивів-символів із загальним енергетичним планом фуґи, що дозволяє виконавцю не просто механічно відтворювати голоси, а створювати інтелектуально насичену інтерпретацію, де кожен штрих, кожна навіть найдрібніша деталь підпорядкована великій логічній ідеї барокового всесвіту.

Аналогічний процес герменевтичного занурення відбувається і при опрацюванні Сонати № 8 до-мінор «Патетичної» Л. ван Бетховена, де початкова інтонація вступу Grave стає тим ядром, через яке виконавець має осягнути весь драматичний конфлікт сонатного циклу. Розуміння трагічного пафосу першої частини неможливе без аналізу семантики фатальних акордів вступу, проте самі ці акорди набувають справжньої художньої ваги лише тоді, коли виконавець бачить їхній відгомін у стрімкому русі Allegro di molto e con brio, що змушує його постійно повертатися до переосмислення тембрового забарвлення та артикуляції початкового матеріалу заради досягнення концептуальної цілісності образу [3].

Цікаві думки знаходимо у наукових розвідках О. Козаренка, який науково обґрунтовує, що у сфері сучасної української музики приклад герменевтичного кола можна знайти у роботі над Партитою № 6 М. Скорика, де виконавець стикається з необхідністю розкодування неobarокових ідіом крізь призму сучасної гармонічної мови та складних метроритмічних структур [4].

Суголосні думки висловлює і О. Стрілецька, яка, досліджуючи концепт індивідуального композиторського стилю доводить, що художньо-виконавська інтерпретація Партити № 6 М. Скорика вимагає від піаніста руху від розуміння специфіки віртуозних фігурацій та жанрових алюзій до формування цілісного образу, що поєднує в собі інтелектуальну гру з традицією та відкритою емоційною експресією, де кожне повернення до тексту на новому етапі роботи відкриває приховані пласти інтертекстуальних зв'язків [3].

Отже, в процесі естетичного розуміння фортепіанних творів та створенні художньо-виконавської інтерпретації, герменевтичне коло забезпечує життєдайний процес оновлення му-

зичної традиції, дозволяючи виконавцю щоразу знаходити нові смислові відтінки навіть у добре відомих класичних творах, перетворюючи виконання на акт живого мислення та високої духовної творчості.

Слід зазначити, що естетична природа виконання ґрунтується на постійній діалектичній взаємодії раціонального та емоційного начал, що в музикознавчому дискурсі визначається як баланс між логосом та пафосом [2].

В цьому ракурсі Ван Кань доводить, що аналітичний розбір тексту, який передбачає детальне вивчення гармонічного плану та метроритмічних особливостей, має стати надійним фундаментом для подальшого інтуїтивного осягнення та розуміння художнього образу [5].

Прикладом такої взаємодії виступає робота над Сонатою № 17 ре-мінор Л. ван Бетховена, де за суворим дотриманням класичної форми приховується драматична експресія. Методична стратегія в даному разі полягає у виокремленні структурних зон напруги та розрядки, що допомагає виконавцю не втратити логіку розвитку думки в моменти найвищого емоційного піднесення, забезпечуючи цілісність сприйняття масштабного музичного полотна.

Цей фундамент логічного та емоційного балансу знаходить своє подальше розширення у сучасній виконавській школі, яка дедалі частіше спирається на трансдисциплінарний підхід й на думку Є. Куришева, такий підхід інтегрує знання з музикознавства, культурології та психології у необхідну базу для формування індивідуального стилю піаніста [6].

Розуміння історичного контексту та психологічного портрета автора дозволяє уникнути поверховості в трактуванні, що, наприклад, є особливо важливим при зверненні до творчості Ф. Шопена, адже виконавець має усвідомлювати не лише піаністичну специфіку творів, а й їхній зв'язок із польським фольклором та літературними джерелами епохи романтизму, що надає звучанню особливої шляхетності та змістовної глибини. Використання знань про психологію сприйняття допомагає піаністу свідомо керувати увагою слухачів, вибудовуючи динамічні та темпові градації відповідно до законів художньої драми [6].

Водночас, занурення у змістовну глибину та психологізм неминує стикається з матеріальним аспектом втілення задуму, через що особливої практичної гостроти набуває питання стильової автентичності у зіставленні з можливостями сучасного інструментарію.

Як зауважує Чень Хуанці, потужний резонанс концертного рояля суттєво змінює рецепцію музики епохи бароко та класицизму, ставлячи перед виконавцем нові естетичні завдання. Так, наприклад, при виконанні Сонат Д. Скарлатті або творів В. А. Моцарта піаніст постає перед викликом адаптації клавесинного чи ранньофортепіанного письма до масивного звукового потенціалу сучасних роялів, наприклад фірми Steinway. Методична рекомендація у цьому аспекті полягає у свідомому обмеженні педалізації та використанні специфічного пальцевого удару, який би імітував щипкову природу клавесина або легкість механіки молоточкового фортепіано. Такий підхід дозволяє зберегти прозорість фактури та точність артикуляції, водночас використовуючи багатство тембрових фарб сучасного інструмента для актуалізації класичної фортепіанної спадщини в сучасному акустичному просторі [7].

На думку Ю. Грібіненко, естетичний вимір виконавства нерозривно пов'язаний із категоріями інтертекстуальності та полістилістики, що вимагає від піаніста вміння працювати з позатекстовими зв'язками та прихованими культурними алюзіями [8].

Так, наприклад, у циклах прелюдій К. Дебюссі, зокрема в таких творах як «Тераса, відвідувана місячним світлом» або «Вітрила», звукописний образ формується через синтез музичних, поетичних та живописних вражень. Практична робота над такими творами передбачає опанування техніки нашарування звукових пластів, де кожен регістр має свій колористичний відтінок, створюючи ілюзію просторової глибини. Виконавцю важливо навчитися мислити категоріями акустичних обертонів, яка перетворює технічну вправність на глибоку художню дію, що резонує з імпресіоністичною естетикою світлотіні [9].

Фундаментом естетичного осягнення музики є здатність виконавця перетворювати нотний запис на живий художній символ. Зокрема, А. Мамікіна доводить, що художньо-аналітичні вміння піаніста стають основою образу в процесі трансформації фактурних особливостей у

виразний звуковий зміст [10]. Це яскраво простежується при роботі над творами українських композиторів, наприклад Б. Лятошинського, де естетика музичної мови вимагає від піаніста особливої інтелектуальної активності.

Саме через таку аналітичну заглибленість розкривається специфічний художній світ митця. Так, твори Б. Лятошинського «Відображення» або «П'ять прелюдій» вимагають від виконавця здатності до складного поєднання експресіоністичної напруги та філософської зосередженості, де кожна фактурна деталь має символічне значення. У цьому контексті методично виправданим є шлях від детального аналізу вертикалі та гармонічних напластувань до створення цілісного оркестрового звучання рояля, що дозволяє передати трагізм та епічний розмах авторської думки. Таким чином, розуміння структури твору допомагає піаністу не просто відтворити текст, а точно визначити кульмінаційні зони, забезпечуючи естетичну цілісність та логічну переконливість інтерпретації [11].

Логічним продовженням цього процесу є безпосереднє практичне втілення інтерпретаційних стратегій, яке розпочинається з етапу повної дешифровки нотного тексту та його поступового «оживлення» завдяки пошуку адекватного звукового еквівалента. На цьому рівні ієрархія засобів виразності повинна чітко підпорядковувати технічні навички та віртуозність образно-емоційному змісту, де навіть найпростіші фактурні елементи мають сприйматися як невід'ємна частина художньої тканини.

На прикладі п'єс із циклу «В стилі ретро» М. Скорика можна спостерігати, як конкретні технічні завдання, а саме робота над штрихами, нюансуванням та артикуляційною чіткістю тощо стають безпосереднім засобом втілення ностальгічних та витончених образів. Це вимагає від піаніста особливої чутливості до тембрової палітри та артистичної широти у відтворенні стилістики неоромантизму. Отже, на кожному етапі роботи – від першого ознайомлення з музичним твором до сценічного виступу піаніст повинен дбати, щоб технічна досконалість слугувала лише засобом реалізації інтелектуально-емоційної концепції, що і є фундаментальною метою естетично-виконавської інтерпретації.

Проте успішна реалізація інтелектуально-емоційної концепції неможлива без глибокої внутрішньої наповненості самого митця, тому логічним завершальним етапом створення унікального виконавського трактування стає саме особистісний вимір, який, на думку М. Ткач, включає світоглядні орієнтири та ціннісні установки піаніста, що остаточно формують його творче обличчя [12].

Н. Зимогляд доводить, що роль особистості виконавця як «співавтора» естетичного змісту особливо відчутна в сучасній музиці, наприклад, у творах В. Сильвестрова, де гранична тиша та прозорість фактури вимагають від музиканта особливого духовного налаштування та здатності до споглядання [13].

На думку Н. Зимогляд, у такому контексті, створення звукового образу в циклах як «Кітч-музика» або «Наївна музика» цілковито залежить від здатності піаніста до мінімалістичної виразності та тонкого відчуття часу, де пауза важить не менше ніж звук, набуваючи метафізичного значення й таким чином, виконавська інтерпретація постає як складний акт інтеграції історичних знань, технічної досконалості та особистого життєвого досвіду, що забезпечує музичному твору актуальність у мінливому соціокультурному середовищі [13].

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна констатувати, що сучасна виконавська інтерпретація фортепіанних творів постає як цілісний багаторівневий естетичний феномен, який виходить далеко за межі механічного відтворення нотного тексту.

Аналіз науково-педагогічної літератури уможливив зробити висновок, що, успішна творча самореалізація виконавця-піаніста в сучасному соціокультурному просторі можлива лише за умови подолання вузькотехнологічного підходу та утвердження пріоритетності естетичного складника над суто технічними аспектами виконавства.

Технічна майстерність у такому контексті розглядається не як самоціль, а як необхідний інструментарій, що має бути повністю підпорядкований розкриттю глибинного художнього потенціалу твору та втіленню складних філософських категорій через звукові образи. Саме

такий баланс між аналітичним розбором нотного тексту та емоційною інтуїцією дозволяє виконавцю досягти художньої істини, яка резонує із запитом сучасного слухача.

У процесі наукового пошуку було обґрунтовано, що інтерпретація є динамічним «живим процесом», який забезпечує неперервність музичної традиції через постійний діалог між автором, виконавцем та аудиторією. Завдяки механізмам герменевтичного кола кожне нове покоління виконавців має можливість актуалізувати класичну спадщину, наповнюючи її новими смислами, що відповідають актуальному культурному контексту. Це перетворює виконавця на повноправного співавтора, чия діяльність спрямована на дешифрування прихованих символів та інтелектуальне переосмислення традицій, що особливо яскраво проявляється під час роботи над творами різних стильових епох – від барокового інтелектуалізму до сучасного українського необароко чи мінімалізму.

Важливим результатом роботи є підтвердження ефективності трансдисциплінарного підходу, який поєднує музикознавчий аналіз із культурологічними, психологічними та педагогічними стратегіями для формування індивідуального виконавського стилю. Встановлено, що розуміння стильової автентичності, інтертекстуальних зв'язків та архітектоніки твору створює надійний фундамент для побудови переконливої інтерпретаційної стратегії, здатної адаптувати історичні тексти до акустичних можливостей сучасного інструментарію. Такий інтегрований підхід дозволяє піаністу свідомо керувати процесом створення звукового образу, перетворюючи віртуозність на засіб трансляції духовних цінностей та особистісних світоглядних орієнтирів.

Перспективи подальших наукових розвідок у даному напрямі вбачаються у поглибленому вивченні психології виконавського стилю та детальному аналізі того, як особистісні психофізіологічні та ціннісні характеристики музиканта впливають на формування унікальних інтерпретаційних трактувань. Подальшого вивчення потребує також питання трансформації естетичних критеріїв виконавства в умовах цифровізації мистецького простору та пошук нових методів розвитку художньо-аналітичних умінь майбутніх професіоналів тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мимрик М. Герменевтичний контекст музичної комунікації в інструментально-виконавській підготовці студентів мистецьких спеціальностей. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 3. С. 226–235. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-3-226-235>
2. Шип С. В. Музична герменевтика : монографія. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 137 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17261/1/Shyp.pdf>
3. Стрілецька О. І. Концепт індивідуального композиторського стилю та його проєкція на творчість інших митців (на прикладі фортепіанної творчості Кароля Шимановського) : дис. ... д-ра філософії : 025 Музичне мистецтво. Львів, 2023. 313 с. URL: https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Dysertacia_Strileckoi_OI.pdf
4. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів : Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 2000. 286 с. URL: https://composer.ucoz.ua/ld/4/490-2000-____.pdf
5. Ван Кань. (2019). Методика формування емоційно-образного мислення майбутніх учителів музики у процесі навчання гри на скрипці : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2019. 254 с. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.08/dis_Wang_Kan.pdf
6. Kuryshv E. Piano performance in the context of modern educational trends : challenges and perspectives. *European Science*. 2024. № 5 (sge32-05), P. 53–61. DOI: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2024-32-00-042>
7. Хуанці Чень. Особливості звукової культури моцартівського піанізму. *Музичне мистецтво і культура*. 2025. № 43, С. 211–221. DOI: <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2025-43-15>
8. Грібіненко Ю. А. Теоретичні та категоріальні засади музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03. Одеса, 2023. 40 с. URL: <https://odma.edu.ua/wp-content/uploads/aref-gribinyenko.pdf>

9. Стронько Б. Ю. Темброва алюзія як умовна стилізація звучності. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2025. Вип. 143. С. 50–61. DOI: 10.31318/2522-4190.2025.143.342792
10. Мамікіна А. І. Інтерпретаційно-виконавські уміння як професійне надбання музиканта-піаніста. *Слобожанські мистецькі студії*. 2024. Вип. 3 (06). С. 109–113. DOI <https://doi.org/10.32782/art/2024.3.20>
11. Гмирін П. Фортепіанний спадок у творчості Б. Лятошинського : аспекти теоретичного осмислення. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2023. Вип. 24. С. 350–362. DOI: <https://doi.org/10.33287/2223>.
12. Ткач М. М. Становлення художнього світовідношення майбутніх музикантів-педагогів у процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2024. 21 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/984/1/M_Tkach_Aref_13_00_04%20_IM_TMMM.pdf.
13. Зимогляд Н. Градації медитативного в «кітч-музиці для фортепіано» Валентина Сильвестрова. *Культура України*. 2018. Вип. 61. С. 106–116. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.011>.

REFERENCES

1. Мумрык, М. (2024). Hermenevtychnyy kontekst muzychnoyi komunikatsiyi v instrumental'no-vykonavs'kiy pidhotovtsi studentiv mystets'kykh spetsial'nostey [Hermeneutic context of musical communication in instrumental performance training of art students]. *Ukrayins'kyu pedahohichnyy zhurnal*, 3, 226–235. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-3-226-235> [in Ukrainian].
2. Shyp, S. V. (2023). *Muzychna hermenevtyka: monohrafiya [Musical hermeneutics: monograph]*. Sumy: FOP Ts'oma S.P. Retrieved from <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17261/1/Shyp.pdf>. [in Ukrainian].
3. Strilets'ka, O. I. (2023). *Kontsept indyvidual'noho kompozytors'koho stylyu ta yoho proektsiya na tvorchist' inshykh myttsiv (na prykladi fortepiannoyi tvorchosti Karolya Shymanovs'koho) [The concept of individual composer style and its projection onto the works of other artists (based on piano works of Karol Szymanowski)]*. (Dysertatsiya doktora filosofiyi). Lviv. Retrieved from https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Dysertacia_Strileckoi_OI.pdf. [in Ukrainian].
4. Kozarenko, O. (2000). *Fenomen ukrayins'koyi natsional'noyi muzychnoyi movy [Phenomenon of the Ukrainian national musical language]*. Lviv. Retrieved from https://composer.ucoz.ua/ld/4/490-2000-____.pdf. [in Ukrainian].
5. Van, Kan'. (2019). *Metodyka formuvannya emotsiyno-obraznoho myslennya maybutnikh uchyteliv muzyky u protsesi navchannya hry na skryptsi [Methodology of forming emotional and imaginative thinking of future music teachers in the process of learning to play the violin]*. (Dysertatsiya na zdobuttya naukovooho stupenya kandydata pedahohichnykh nauk). Kyiv. Retrieved from https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.08/dis_Wang_Kan.pdf. [in Ukrainian].
6. Kuryshch, E. (2024). Piano performance in the context of modern educational trends: challenges and perspectives. *European Science*, 5(sge32-05), 53–61. <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2024-32-00-042>. [in English].
7. Khuantsi, Chen'. (2025). Osoblyvosti zvukovoyi kul'tury motsartivs'koho pianizmu [Peculiarities of sound culture of Mozartian pianism]. *Muzychne mystetstvo i kul'tura*. 43, 211–221. <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2025-43-15>. [in Ukrainian].
8. Hribinenko, Yu. A. (2023). *Teoretychni ta katehorial'ni zasady muzychnoyi tekstolohiyi yak aktual'noyi muzykoznavchoyi dysypliny [Theoretical and categorical foundations of musical textology as a relevant musicological discipline]*. (Avtoreferat dysertatsiyi doktora mystetstvovnavstva). Odesa. Retrieved from <https://odma.edu.ua/wp-content/uploads/aref-gribinyenko.pdf>. [in Ukrainian].
9. Stron'ko, B. Yu. (2025). Tembroya alyuziya yak umovna stylizatsiya zvuchnosti [Timbre allusion as a conditional stylization of sound]. *Naukovyy visnyk Natsional'noyi muzychnoyi akademiyi Ukrayiny imeni P. I. Chaykovs'koho*, 143, 50–61. DOI: 10.31318/2522-4190.2025.143.342792 [in Ukrainian].

10. Mamykina, A. I. (2024). Interpretatsiyno-vykonavs'ki uminnya yak profesiyne nadbannya muzykanta-pianista [Interpretative and performance skills as professional achievement of a pianist]. *Slobozhans'ki mystets'ki studiyi*, 3(06), 109–113. DOI <https://doi.org/10.32782/art/2024.3.20> [in Ukrainian].
11. Hmyrin, P. (2023). Fortepiannyi spadok u tvorchosti B. Lyatoshyns'koho: aspekty teoretychnoho osmyslennya [Piano heritage in the works of B. Liatoshynskiy: aspects of theoretical understanding]. *Muzykoznavcha dumka Dnipropetrovshchyny*. 24, 350–362. <https://doi.org/10.33287/2223>. [in Ukrainian].
12. Tkach, M. M. (2004). *Stanovlennya khudozhn'oho svitovidnoshennya maybutnikh muzykantiv-pedahohiv u protsesi profesiynoyi pidhotovky [Formation of artistic worldview of future music teachers in the process of professional training]*. (Avtoreferat dysertatsiyi kandydata pedahohichnykh nauk). Kyiv. Retrieved from https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/984/1/M_Tkach_Aref_13_00_04%20IM_TMMM.pdf. [in Ukrainian].
13. Zymohlyad, N. (2018). Hradatsiyi medytatyvnoho v “kitch-muzytsi dlya fortepiano” Valentyna Syl'vestrova [Gradations of the meditative in “kitsch music for piano” by Valentyn Sylvestrov]. *Kul'tura Ukrayiny*, 61, 106–116. <https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.011>. [in Ukrainian].

Levytska Iryna Mykolaivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Theoretical, Musical-Instrumental and Vocal Training
State institution «South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky»
26, Staroportofrankivska str., Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0002-3566-2632

Kliuieva Snizhana Dmytrivna

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Music Art and Choreography
State institution «South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky»
26, Staroportofrankivska str., Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1398-6513

AESTHETIC DIMENSIONS OF THE INTERPRETATION OF PIANO WORKS IN PERFORMING PRACTICE

The relevance of the study is determined by the necessity of rethinking piano performance as a holistic artistic and aesthetic phenomenon in the conditions of contemporary cultural transformations. An excessive focus on the technical aspects of pianists' training often limits the disclosure of the image-semantic potential of a musical work, which actualizes the search for new methodological approaches. In this context, particular significance is acquired by the study of the aesthetic parameters of performance interpretation, which determine the artistic value and semantic depth of musical performance. The aim of the study consists in identifying and analyzing the key aesthetic dimensions of the interpretation of piano works in the context of contemporary performance practice for structuring the theoretical understanding of artistic processes. The methodological basis of the study is grounded on the principles of a comprehensive approach, which integrates methods of system analysis, hermeneutic reading of the musical text, and transdisciplinary strategies encompassing musicology, cultural studies, and psychological-pedagogical tools. The results of the study. It has been found that contemporary performance interpretation appears as a holistic multi-level aesthetic phenomenon that goes beyond the mechanical reproduction of the musical text and requires overcoming a narrowly technological approach. It has been established that the professional maturity of a pianist directly depends on the ability to immerse in the processes of meaning-making through the mechanism of the hermeneutic

circle, which ensures a dialectical interaction between the analysis of individual elements of texture and the comprehension of the holistic artistic conception. It has been determined that the aesthetic nature of performance is based on a balance between logos and pathos, where the analytical examination of the harmonic plan and metro-rhythmic structure becomes the foundation for the intuitive understanding of the image. The problem of stylistic authenticity has been actualized in comparison with the possibilities of modern instrumentation, which requires the performer to consciously adapt harpsichord or early piano writing to the acoustic parameters of the modern grand piano. Emphasis is placed on the importance of the personal dimension and the spiritual attunement of the musician, especially in the context of contemporary Ukrainian music, where the creation of a sound image depends on the ability for minimalist expressiveness and a subtle sense of time. It has been proved that the transformation of technical mastery into a means of transmitting spiritual values allows the pianist to achieve artistic truth and ensure the relevance of a musical work in a changing socio-cultural environment. The results of applying a transdisciplinary approach as an effective tool for the formation of an individual performance style through the integration of historical knowledge and practical interpretative strategies are presented.

Key words: *musical-performing activity, artistic interpretation, aesthetic dimensions, piano art, hermeneutic circle, performance mastery, artistic image.*

Дата першого надходження статті до видання: 17.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 13.05.2026